

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 06 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w XVII Wydziale Karnym-Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Dariusz Kawula

Sędziowie: SSO Jarosław Komorowski

SSO Dorota Maciejewska-Papież (spr.)

Protokolant: st.prot.sąd. Karolina Tomiak

przy udziale oskarżyciela publicznego – Agnieszki Wawrzyniak oskarżyciela skarbowego Urzędu Skarbowego w Czarnkowie

po rozpoznaniu w dniu 06 października 2015 r.

sprawy **T. K.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 77 § 2 kks w zw. z art.6 § 2 kks w zw. z art.9 § 3 kks

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu

z dnia 03 czerwca 2015r., sygn. akt. III K 93/15

1. Zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2 w ten sposób, że:

- na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 23.06.1973 o opłatach w sprawach karnych określa wysokość opłaty wymierzonej oskarżonemu na kwotę 540 złotych wskazując jako jej podstawę prawną art.1, art.3 ust.1 i art.21 pkt 1 tejsze ustawy;

- obciąża oskarżonego T. K. wydatkami postępowania w kwocie 176 złotych.

2. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.

3. Zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki sądowe za postępowanie odwoławcze w kwocie 20 zł i wymierza mu opłatę za drugą instancję w kwocie 540 zł.

Dorota Maciejewska-Papież Dariusz Kawula Jarosław Komorowski

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 3 czerwca 2015 r., sygn. akt III K 93/15, oskarżony T. K. został uznany za winnego popełnienia przestępstwa skarbowego z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks. Oskarżonemu została wymierzona kara grzywny w wysokości 90 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 60 zł.

Z kolei na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r. Nr 49 poz. 233 z późn. zm.) wymierzono oskarżonemu opłatę w wysokości 120,00 zł oraz na podstawie art. 627 kpk zasądzone od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 236 zł.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało zaskarżone w całości przez obrońcę oskarżonego, który wniósł o zmianę wspomnianego wyroku poprzez uniewinnienie T. K. od zarzucanego mu czynu.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie w rozpoznawanej sprawie, zgromadził dowody wystarczające dla jej rozstrzygnięcia i trafnie ustalił na tej podstawie, że oskarżony T. K. wyczerpał swym zachowaniem wszystkie ustawowe znamiona przypisanego mu przestępstwa skarbowego. W przedmiotowym postępowaniu, kierując się dyspozycją art. 113 § 1 kks, zastosowanie znajdują odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego. Ocena dowodów poczyniona przez Sąd I instancji spełniała wszystkie wymagania wynikające z art. 7 kpk, a w szczególności odpowiadała wskazaniom prawidłowego rozumowania i nie była dotknięta dowolnością. Również uzasadnienie zaskarżonego wyroku spełniało wymagania wynikające z art. 424 kpk, co umożliwiał jego kontrolę instancyjną. Sąd Okręgowy nie dopatrył się też występowania w niniejszej sprawie bezwzględnych podstaw odwoławczych.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż Sąd Okręgowy nie podziela argumentacji apelującego stwierdzającej, iż w przedmiotowej sprawie miało dojść do błędu w ustaleniach faktycznych polegającego na dokonaniu ustaleń na podstawie domniemań, a nie na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Obrońca oskarżonego nie wyjaśnił w żaden sposób, jakie domniemania miały być podstawą ustaleń Sądu I instancji, ani na jakich dowodach tenże Sąd miał nie opierać swojego rozstrzygnięcia. Zdaniem Sądu Okręgowego nie sposób jest również uznać, aby uznanie sprawstwa oskarżonego w zakresie zarzucanego mu czynu miało stać w sprzeczności w zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Wobec tak ogólnikowo sformułowanych zarzutów trudno jest ustosunkować się do nich w sposób szczegółowy. W realiach przedmiotowej sprawy zarzut dokonania przez Sąd I instancji błędnych ustaleń faktycznych, mający w istocie wynikać z uchybień proceduralnych nie może znaleźć uznania w oczach Sądu Odwoławczego – skarżący nie wykazał skutecznie jakichkolwiek błędów w zakresie dokonanej przez Sąd I instancji oceny dowodów i dokonanych na jej podstawie ustaleń. Twierdzenia apelującego sprowadzają się do polemizowania ze stanowiskiem Sądu Rejonowego i to polemizowania w oparciu o kwestie potraktowane wybiórczo, w oderwaniu od całokształtu zaistniałych okoliczności i dlatego nie mogły odnieść zamierzonego rezultatu.

Należy zaznaczyć, że zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku jest słuszny tylko wówczas, gdy zasadność ocen i wniosków, wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania. Zarzut ten nie może jednak sprowadzać się do samej polemiki z ustaleniami sądu wyrażonymi w uzasadnieniu wyroku, lecz do wykazania, jakich mianowicie konkretnych uchybień w zakresie zasad logicznego rozumowania dopuścił się sąd w ocenie zebranego materiału dowodowego. Możliwość zaś przeciwstawienia ustaleniom sądu orzekającego odmiennego poglądu nie może prowadzić do wniosku o popełnieniu przez sąd błędu w ustaleniach faktycznych (SN I KR 197/74, OSNKW 1975, nr 5, poz. 58).

Przeprowadzając analizę materiału dowodowego Sąd Rejonowy nie dopuścił się błędów, które mogłyby rzutować na treść zapadłego rozstrzygnięcia – w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd I instancji w sposób szczegółowy odniósł się do całości dowodów oceniając je w sposób jak najbardziej prawidłowy, zgodnie z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego, odnosząc się do całokształtu ujawnionych okoliczności sprawy. Na podstawie tej analizy właściwie oceniono zgromadzony materiał dowodowy, uznając, że tworzy on spójną, rzeczową i logiczną całość, pozwalającą na jednoznaczne odtworzenie przebiegu wydarzeń i ocenę postępowania oskarżonego.

Poczynione przez Sąd Rejonowy ustalenia co do sprawstwa oskarżonego nie nosiły więc znamion twierdzeń gołosłownych, a co za tym idzie – arbitralnych.

Za chybiony należy więc uznać ogólnikowo sformułowany zarzut obrazy przepisów postępowania, mający polegać na oparciu rozstrzygnięcia na domniemaniach prawnych, a nie materiale dowodowym zgromadzonym w aktach sprawy, jak i sprzeczne z materiałem dowodowym uznanie, że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu.

Rozważania prawne Sądu Rejonowego, poświęcone subsumcji ustalonego stanu faktycznego są prawidłowe i zasługują na uwzględnienie w całej rozciągłości, nie ma zatem potrzeby ponownego ich czynienia, wystarczającym będzie odesłanie do stosownej części uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Dość wskazać, iż nie ulega wątpliwości, iż oskarżony nie wpłacił należności publicznoprawnej, natomiast zarzut apelującego wskazujący, iż nie można w świetle zgromadzonego w sprawie materiału uznać, że oskarżony w okresie objętym zarzutem pomimo posiadanych środków nie odprowadził zaliczek na podatek dochodowy przeznaczając te kwoty na inny cel, albowiem tych środków nie posiadał, nie zasługiwał na uwzględnienie. Na poparcie swej tezy obrońca podniósł między innymi, że pobranie od podatnika kwot zobowiązania podatkowego nie polega na fizycznym przejściu od podatnika określonej kwoty stanowiącej część tzw. wynagrodzenia brutto podatnika, gdyż pracodawca nie dokonuje wypłaty pracownikowi kwoty wynagrodzenia brutto i nie odbiera mu następnie kwoty będącej zaliczką na podatek dochodowy od osób fizycznych, zaś spółka musi wypracować środki na uiszczenie zaliczki, co w niniejszej sprawie nie miało mieć miejsca z przyczyn niezawinionych przez oskarżonego.

W myśl ugruntowanego w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądu, "niewpłacenie na rachunek organu podatkowego obliczonego i pobranego podatku nie musi polegać na fizycznym przejściu przez płatnika kwoty stanowiącej jego równowartość" (wyrok SN z dnia 16 maja 2002 r., IV KKN 427/98, Prok. i Pr. 2003, nr 2, poz. 12; wyrok SN z dnia 2 sierpnia 2002 r., IV KKN 426/98, LEX nr 55193). Należy również zauważyć, iż zagadnienie pobrania podatku jest związane z występującymi w praktyce sytuacjami, gdy sprawca (płatnik) nie posiada środków finansowych na uiszczenie podatku podatnika. Wtedy zazwyczaj aktualizuje się fikcja pobrania podatku "na papierze", mimo że płatnik może jednocześnie nie dysponować pieniędzmi na wpłatę podatku. Jednocześnie wyrażane jest zapatrywanie, że podatek jest pobrany wówczas, gdy dokonano jego potrącenia, tj. gdy wypłacono podatnikowi kwotę pieniężną po odliczeniu podatku podlegającego pobraniu. Sąd II instancji w pełni podziela zarówno ten pogląd, jak i argumenty przedstawione Sądu Najwyższego wyrażone również wyroku z dnia 16 maja 2002 r., IV KKN 427/98 (Prok. i Pr.-wkl. 2003, nr 2, poz. 12), w którym wskazano, iż przez pobranie od podatnika podatku rozumie się nie tylko fizyczne przejście od podatnika określonej kwoty stanowiącej część jego wynagrodzenia brutto, ale także samo potrącenie mu z wynagrodzenia kwoty należnego podatku (zaliczki na podatek), stąd już od dawna wskazuje się w orzecznictwie, że pobranie podatku jest też czynnością techniczna polegająca na takim potrąceniu, bez względu na to, czy potrącający ją płatnik posiada środki finansowe na odprowadzenie pobranego podatku, działalność gospodarczą, spłatę zobowiązań, wypłatę wynagrodzeń itd. W konsekwencji samo wypłacenie pracownikowi wynagrodzenia, po odliczeniu uprzednio obliczonego podatku lub zaliczki nań, stanowi pobranie podatku od podatnika (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 1999 r., III KKN 434/97, Prok. i Pr. 2000, nr 1, poz. 16). Taka też sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie.

Niekwestionowaną okolicznością jest, że spółka (...) borykała się z problemami finansowymi. Element ten dostrzegł również Sąd I instancji (o czym świadczy treść pisemnego uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia). Nie zmienia to jednak oceny prawnej postępowania oskarżonego, kondycja finansowa płatnika nie ma bowiem znaczenia dla jego odpowiedzialności karnoskarbowej (por. wyrok SN z dnia 16 maja 2002 r., IV KKN 427/98, Prok. i Pr. 2003, nr 2, poz. 12; wyrok SN z dnia 2 sierpnia 2002 r., IV KKN 426/98, LEX nr 55193; wyrok SN z dnia 19 sierpnia 1999 r., III KKN 434/97, Prok. i Pr. 2000, nr 1, poz. 16; postanowienie SN z dnia 25 października 1995 r., I KZP 30/95, OSP 1996, z. 4, poz. 68). Środki pieniężne nie należą do płatnika, należą do podatnika (do czasu pobrania) i do Skarbu Państwa (od czasu wpłacenia), powinnością zaś płatnika jest jedynie obliczyć, pobrać podatek i wpłacić go na rachunek organu. Jeżeli płatnik środki finansowe posiada, przeznacza je jednak na inny uzasadniony ekonomicznie cel, zwłaszcza na podtrzymanie działalności gospodarczej, w grę wchodzi jedynie umniejszenie winy, nigdy zaś jej wyłączenie. Natomiast jeśli jednak płatnik środków finansowych nie posiada, czego najlepszym wyrazem jest niedokonanie wypłaty wynagrodzeń pracownikom przy pobieraniu podatku dochodowego od osób fizycznych, nie można środków tych również pozyskać na innej drodze (np. poprzez kredyt czy pożyczkę), odpada wina, nie można bowiem od płatnika w takiej sytuacji wymagać zachowania zgodnego z prawem, którego on nie jest w stanie wykonać

(k. 209). Ta ostatnia sytuacja – jak wynika z samych wyjaśnień oskarżonego oraz sformułowań apelacji – nie miała jednak miejsca, Spółka osiągała bowiem dochód, z tym, iż miał on nie wystarczać na pokrycie wszystkich zobowiązań.

W realiach przedmiotowej sprawy oskarżony winien był uiścić zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych z tytułu umów o pracę oraz umów zleceń za miesiące od lipca do września 2010 r. w łącznej kwocie 53.669 zł w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano zaliczki (art. 38 ust.1 oraz art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, Dz. U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm.)

Tymczasem oskarżony owych należnych zaliczek w terminie nie zapłacił. Należy podkreślić, że pełniąc funkcję prezesa zarządu osoby prawnej oskarżony winien był zadbać o zgromadzenie odpowiednich środków pieniężnych na spłatę zobowiązań publicznoprawnych. Trzeba zwrócić uwagę, iż każdy przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą, musi mieć świadomość, iż łączy się to między innymi z obowiązkiem odprowadzania określonych należności publicznoprawnych. Oskarżony podjął w pełni świadomą decyzję, że pomimo dysponowania określonymi środkami pieniężnymi, nie odprowadzi wspomnianych zaliczek na podatek i przeznaczy posiadane dochody na inny cel.

Odnosząc się natomiast do przedłożonych przez obrońcę oskarżonego kopii wyroku wraz z uzasadnieniem w sprawie III W 569/14 SR Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu, należy podkreślić, iż zgodnie z treścią art. 8 § 1 kpk sąd karny rozstrzyga samodzielnie zagadnienia faktyczne i prawne oraz nie jest związany rozstrzygnięciem innego sądu lub organu. Co więcej, wspomniana sprawa dotyczyła zgoła innego stanu faktycznego, jak i innego podmiotu – spółki K (...) SP. z o.o.z/s w P., nie związanych w żaden sposób z przedmiotem niniejszego postępowania.

W związku z powyższym brak jest wątpliwości, iż oskarżony swym działaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu zabronionego.

Wobec zakresu apelacji należało również odnieść się do ukształtowanej wobec oskarżonego sankcji.

Brak jakichkolwiek podstaw, by uznać wymierzoną oskarżonemu karę grzywny za rażąco niewspółmierną, zwłaszcza w aspekcie jej surowości. Należy uznać, iż kreując wymiar represji karnej wobec oskarżonego Sąd I instancji uwzględnił wszelkie dyrektywy oraz zasady jej kształtowania i przedstawiona w tym zakresie w pisemnym uzasadnieniu orzeczenia argumentacja zasługuje na pełne poparcie.

Korekty wymagał natomiast punkt 2 zaskarżonego wyroku, związany z błędnym rozstrzygnięciem Sądu Rejonowego o kosztach procesu.

Przede wszystkim trzeba wskazać, że Sąd I instancji – poza ogólnikowym sformułowaniem sprowadzającym się w zasadzie do powtórzenia treści wspomnianego punktu zaskarżonego orzeczenia – nie uzasadnił tegoż rozstrzygnięcia.

Przywołana przez tenże Sąd podstawa prawna rozstrzygnięcia o opłacie sądowej nie istnieje (art. 3 ust.1 nie posiada żadnych punktów). Natomiast zgodnie z treścią art.3 ust.1 wspomnianej ustawy o opłatach w sprawach karnych (znajdującego zastosowanie na mocy art.21 pkt 1 tej ustawy) skazany w pierwszej instancji na karę grzywny obowiązany jest uiścić opłatę w wysokości 10 %, nie mniej jednak niż 30 zł, a w razie orzeczenia grzywny obok kary pozbawienia wolności - w wysokości 20 % od kwoty wymierzonej grzywny. Wspomniana opłata, w uwzględnieniu podstawy i wysokości orzeczonej grzywny, winna wynosić zatem 540 zł.

Z kolei co do kosztów sądowych (wobec wspomnianego już braku uzasadnienia tej kwestii) można jedynie domniemywać, że oskarżony obciążony został w całości kosztami postępowania przygotowawczego oraz sądowego (wskazuje na to suma tych należności tj. kwoty 120 złotych jako kosztów postępowania przygotowawczego – k.81 – i kwoty 116 złotych tytułem kosztów postępowania pierwszoinstancyjnego, na które składa się należność z tytułu ryczałtu za doręczenia i należność związana ze stawiennictwem świadka). Sąd Rejonowy pominął jednak fakt, iż postępowanie przygotowawcze dotyczyło dwóch oskarżonych i wskazana kwota 120 złotych dotyczy ich obu w równych częściach. W ustalonej sytuacji procesowej nie ma żadnych podstaw do obciążania oskarżonego

kosztami nie związanymi z jego osobą, winien on zatem ponieść koszty postępowania przygotowawczego w 1/2 części. Koszty odnoszące się wyłącznie do T. K. określa zatem kwota 176 złotych (na którą składa się kwota 60 złotych za postępowanie przygotowawcze i 116 zł za postępowanie przed sądem I instancji).

W związku z tym Sąd II instancji dokonał zmiany wspomnianego punktu zaskarżonego wyroku, określając na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 23.06.1973 o opłatach w sprawach karnych (według którego, jeżeli w orzeczeniu kończącym postępowanie, opłaty nie określono albo błędnie ustalono jej wysokość, orzeczenie w tym przedmiocie wydaje sąd odwoławczy lub sąd pierwszej instancji) określając wysokość opłaty wymierzonej oskarżonemu na kwotę 540 złotych i wskazując jako jej podstawę prawną art.1, art.3 ust.1 i art.21 pkt 1 wspomnianej ustawy oraz obciążył oskarżonego T. K. wydatkami postępowania za pierwszą instancję w kwocie 176 złotych.

Nie dostrzegając jednocześnie powodów do dokonania innych zmian, Sąd Okręgowy na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 kks w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd orzekł na podstawie art. 636 § 1 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks oraz § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 663) oraz art. 3 ust. 1 w zw. z art. 8 w zw. z art. 21 pkt 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (t.j. Dz.U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 ze zm.).

Dorota Maciejewska-Papież Dariusz Kawula Jarosław Komorowski